

Institusjonsrapport **MOBBING OG TRAKASSERING** **VED NORD UNIVERSITET**

Innhold

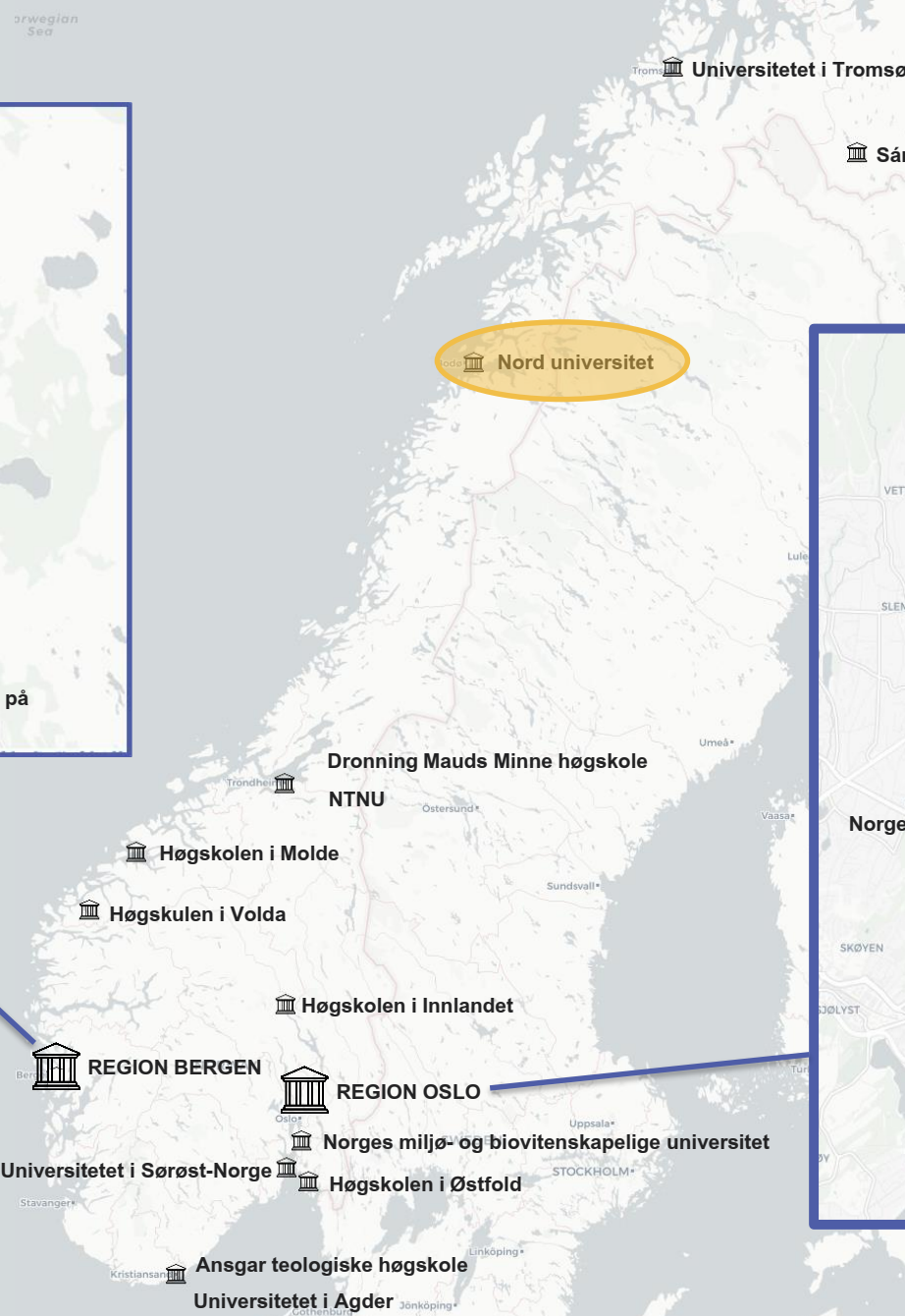
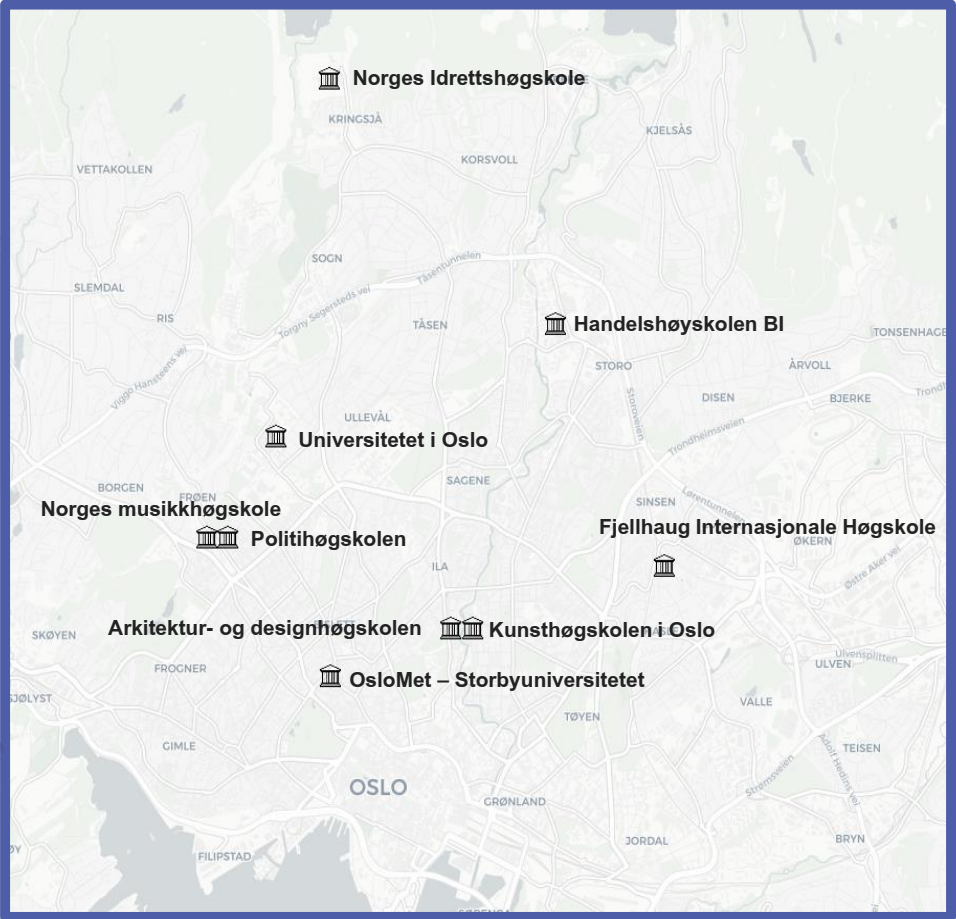


Prosjektinformasjon	03
Oppsummering	08
Mobbing og trakassering	10
Seksuell trakassering	16
Seksuelle overgrep	18
Kjennskap til varslingsrutiner	20
Bakgrunnsvariabler	24
Kontakt Ipsos	28



Prosjektinformasjon

DELTAGENDE INSTITUSJONER



Bakgrunn, formål og metode

Ipsos har på vegne av Universitetet i Agder gjennomført en spørreundersøkelse som kartlegger mobbing og trakassering i universitets- og høyskolesektoren.

Formålet med undersøkelsen er å kartlegge omfang og frekvens av mobbing og trakassering på arbeidsplassen, samt tilfeller av seksuell trakassering og seksuelle overgrep.

Undersøkelsen ble sendt ut til 42778 ansatte ved 26 deltagende UH-institusjoner. Totalt ble undersøkelsen besvart av 17984 respondenter, noe som gir en responsrate på 42 %. Undersøkelsen ble gjennomført mellom 20. mai og 11. juni 2019.

Undersøkelsen er en populasjonsundersøkelse hvor alle ansatte er invitert til å delta. Det er derfor ikke trukket et utvalg på forhånd, og vi har ikke spesifiserte kvoter på bakgrunnsvariabler hos de ansatte.

Av denne grunn så gjøres det ingen generaliseringer til den øvrige populasjonen som ikke har svart.

Om institusjonsrapporten

Denne rapporten fremstiller svarene fra respondenter ved Nord Universitet.

Det ble utsendt 1487 intervjuforespørsler til Nord Universitet, med 628 registrerte svar. Dette tilsvarer en svarprosent på 44 % og er 1 % over gjennomsnittet.

Kommentarene som gis til de grafiske fremstillingene av tallene bemerker hvilke bakgrunnsvariabler som utmerker seg som viktige forskjeller i de avgitte svarene.

Hvis det er signifikant flere kvinner enn menn som avgir et svar, så bemerkes dette i teksten. Det samme gjelder for alder, stillingskategori og lederansvar.

Rapporten består av fire deler pluss en del med bakgrunnsvariabler. Rapporten leveres også spørreskjema som vedlegg.

Der hvor det ikke er kommentarer om signifikante variasjoner mellom kategorier på bakgrunnsvariabler, så er det enten ingen betydelige forskjeller mellom kategoriene i en variabel eller så er bakgrunnsvariablene utelatt av anonymitetshensyn.

Om spørreskjema

Spørreskjemaet er utarbeidet av Ipsos i samarbeid med oppdragsgiver, og finnes som vedlegg til denne rapporten.

Undersøkelsen stiller spørsmål om fire tema:

1. Mobbing og trakassering
2. Seksuell trakassering
3. Seksuelle overgrep
4. Kjennskap til og erfaring med varslingssystem

Spørreskjemaet inneholder en rekke utdypende spørsmål om form, frekvens og avsender av de forskjellige formene for negativ oppmerksomhet, i tillegg til spørsmål om bakgrunnsvariabler som kjønn, alder og stillingsbeskrivelse.

Anonymitetshensyn

Gitt undersøkelsens sensitive temaer så er det flere spørsmål hvor det kun oppgis total andel per svaralternativ, uten respondentenes bakgrunnsvariabler.

Vi oppgir ikke bakgrunnsvariabler som kjønn, alder og stilling der hvor det er under 10 respondenter som har avgitt et svaralternativ i den hensikt å utelukke enhver mulighet til å utgi personidentifiserende data. Et unntak fra dette er i den nasjonale rapporten, hvor det ikke finnes noen referanser til hvilken institusjon respondenten tilhører.

Vi oppgir heller ikke svar på oppfølgingsspørsmål dersom basen består av færre enn 10 respondenter. Dette gjøres fordi Ipsos ikke kan kjenne til interne forhold som gjør at respondentenes svar kan være personidentifiserende.

Bakgrunnsvariabler er også tilbakeholdt der hvor det på tross av antallet respondenter kan være personidentifiserende informasjon.

Dette er et valg som er truffet uavhengig av oppdragsgiver, og eventuelle spørsmål om disse vurderingene skal rettes til Ipsos.

Metodiske utfordringer

Det forekommer utfordringer ved alle spørreundersøkelser som kan påvirke resultatene. I denne undersøkelsen, som er en populasjonsundersøkelse, så er den viktigste utfordringen er at vi ikke kjenner karakteristika blant de som avstår fra å svare. Medlemmene av en populasjon som ikke svarer bør ideelt sett være normalfordelt og kun bestå av tilfeldige forskjeller på bakgrunnsvariabler.

Vi at det er flere menn enn kvinner som har latt være å svare på undersøkelsen, med det resultat at andelen kvinner som har svart på undersøkelsen er høyere enn andelen kvinner som jobber i UH-sektoren. Dette utgjør en skjevhet i utvalget, siden kvinnenenes svar utgjør en større andel av totalen.

Det kan være flere grunner til denne skjevheten. For det første vet vi at kvinner – i gjennomsnitt – har en høyere responsrate på spørreundersøkelser. For det andre så kan tematikken være avgjørende. Hvis det er slik at en gruppe oftere blir utsatt for mobbing og trakassering, eller seksuell trakassering eller overgrep, så kan denne gruppen være mer tilbøyelig til å ville svare på undersøkelsen.

Det kan også forholde seg motsatt, at grupper som sjeldnere blir utsatt for dette ikke føler det nødvendig å la sin stemme bli hørt.

Disse vurderingene er avgjørende når man skal bedømme svarenes representativitet. Hvis det ikke er noen systematiske forskjeller mellom gruppen som har svart og gruppen som ikke har svart, så kan vi generalisere svarene til å gjelde hele populasjonen. Hvis dette ikke er tilfelle, så kan vi ikke si noe mer om populasjonen enn det som begrenser seg til utvalgets svar.

I utvalgsundersøkelser, der hvor man trekker et randomisert utvalg av populasjonen på forhånd, så vekter vi svarene i etterkant etter kjente karakteristika i populasjonen som helhet. Dette gjøres ikke i denne undersøkelsen av flere grunner:

Dette er en populasjonsundersøkelse, og ikke en utvalgsundersøkelse som trekker et utvalg fra en liten del av populasjonen med den hensikt å generalisere svarene til den øvrige populasjonen. Denne undersøkelsen skal derimot kartlegge forekomst av mobbing/trakassering, seksuell trakassering og seksuelle overgrep. Formålet er derfor ikke å generalisere funnene til hele populasjonen, men å kartlegge hvor mange som har opplevd det undersøkelsen spør om.

Det ville også vært uheldig å vekte svarene til de som har rapportert om for eksempel seksuelle overgrep på bakgrunn av kjønnsbalansen i utvalget.

Konsekvensen av dette er at vi benytter formuleringen «X % av respondentene har opplevd...» kontra «X % av ansatte i UH-sektoren har opplevd». Det er viktig å være klar over forskjellen mellom disse to, men med en responsrate på 42 % av hele populasjonen så er vi også sikre på at vi har avdekket generelle tendenser uten at hele populasjonen har avgitt svar.

Vi mener derfor at undersøkelsen gir oss viktig innsikt i UH-sektoren uten at vi behøver å vekte resultatene.



Oppsummering

Hovedfunn

Mobbing og trakassering

- Nesten 2 av 10 (18 %) har blitt mobbet eller trakassert i nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene.
- 32 % blant dem som har blitt mobbet eller trakassert de siste 12 måneder på nåværende arbeidsplass, har opplevd dette månedlig eller oftere.
- Mer enn 9 av 10 (94 %) peker på andre årsaker som viktigste grunnlag for hvorfor de har blitt mobbet eller trakassert. 17 % peker på kjønn som viktigste årsak.
- 7 av 10 (69 %) ble utsatt for verbal trakassering. 3 av 10 (31 %) ble utsatt for ikke-verbal trakassering, mens 3 av 10 (32 %) for digital trakassering.
- Mer enn 4 av 10 ble utsatt for dette fra deres leder/sjef (44 %) eller en sideordnet kollega (41 %).

Seksuell trakassering

- Totalt svarer 1 % at de har opplevd seksuell trakassering, som utgjør 9 personer av det totale utvalget. Dette er både menn og kvinner.
- Respondentene viser til en lavere frekvens på den seksuelle trakasseringen enn landsgjennomsnittet.
- Respondentene har blitt utsatt for seksuell trakassering av begge kjønn.
- Respondentene som oppgir å ha blitt utsatt for seksuell trakassering viser til verbal, muntlig og skriftlig, og fysisk trakassering som de hyppigste formene.
- Gjerningspersonen bak den seksuelle trakasseringen var i de fleste tilfellene en sideordnet eller overordnet kollega.

Seksuelle overgrep

- Av totalt 628 personer som har besvart undersøkelsen, er det én person som svarer at de har opplevd at noen har skaffet seg seksuell omgang med dem ved bruk av vold, eller at de har følt seg tvunget, truet eller presset til seksuell omgang.

Varsling

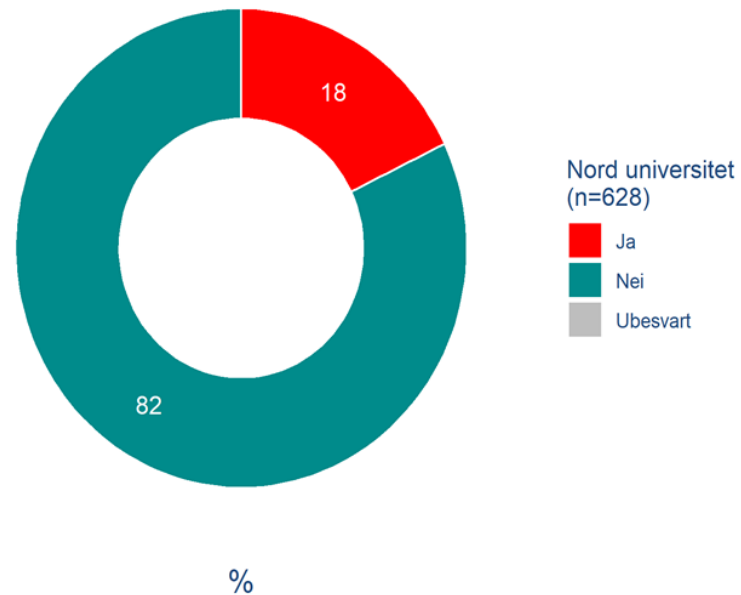
- Totalt kjenner 4 av 10 (41 %) til varslings-/si ifra-systemet på deres UH-institusjon, men det er også like mange som har svart «Nei» (41 %).
- Totalt har 11 % meldt fra om kritikkverdige forhold som har berørt dem i deres nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene.
- 11 % har meldt fra om kritikkverdige forhold som har berørt andre enn dem selv i deres nåværende arbeidsforhold de siste 12 måneder.



Mobbing og trakassering

MOBBING OG TRAKASSERING

Har du blitt mobbet eller trakassert i ditt nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene?



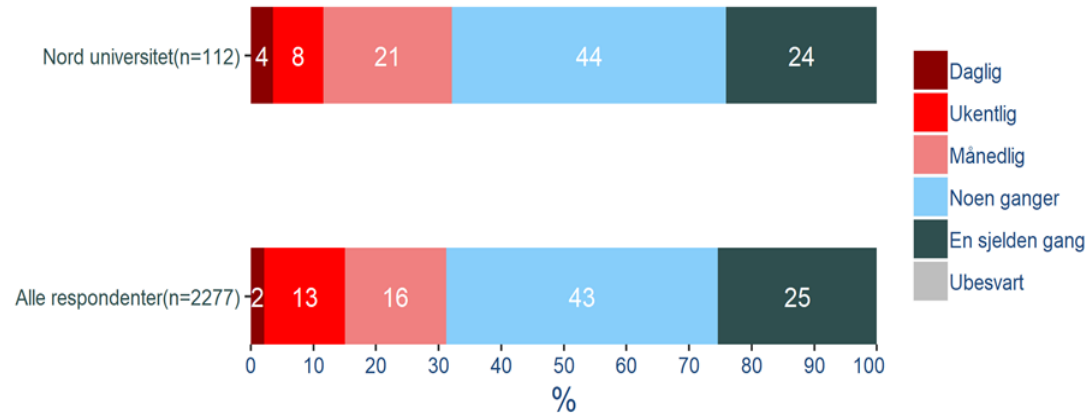
Nesten 2 av 10 har blitt mobbet eller trakassert

- Nesten 2 av 10 (18 %) har blitt mobbet eller trakassert i nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene.
- 18 % av alle kvinnene som har svart oppgir å ha blitt mobbet eller trakassert, mens 17 % av alle menn som har svart opplyser det samme.
- Det er signifikant flere som arbeider med undervisning og forskning (21 %) som har svart ja, mens det er færre blant ansatte innen teknisk/administrativt arbeid (13 %).
- Det er ingen signifikante variasjoner mellom øvrige undergrupper.

Q7: Har du blitt mobbet eller trakassert i ditt nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene?
Base: 628

MOBBING OG TRAKASSERING

Hvor ofte har du blitt mobbet eller trakassert i ditt nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene?



1 av 3 mobbet eller trakassert månedlig eller oftere

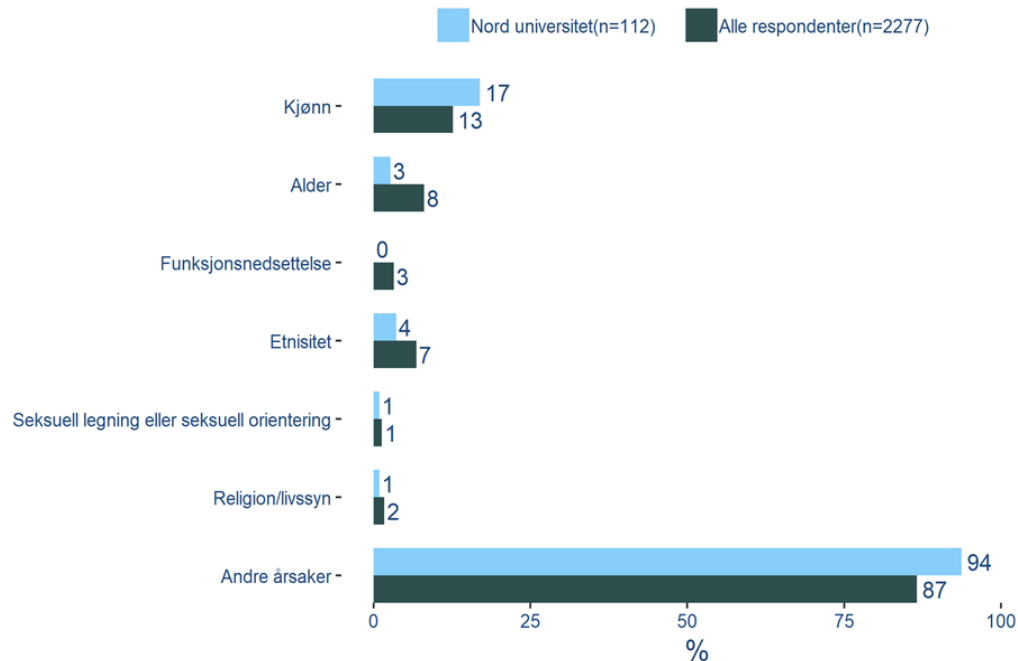
- I den resterende delen av denne seksjonen rapporteres svarene på en rekke oppfølgingsspørsmål som er stilt til de som har opplevd mobbing eller trakassering på arbeidsplassen i løpet av de siste 12 månedene. **Disse spørsmålene er kun stilt til de som svarte *Ja* på forrige spørsmål, altså 18 % av utvalget (112 respondenter).** De følgende prosentandelene gjelder derfor kun denne gruppen.
- 32 % blant dem som har blitt mobbet eller trakassert de siste 12 måneder på nåværende arbeidsplass (112 personer), har opplevd dette månedlig eller oftere. 12 % har opplevd å bli mobbet/trakassert ukentlig eller oftere.
- Det er ingen signifikante variasjoner mellom øvrige undergrupper.

Q8: Hvor ofte har du blitt mobbet eller trakassert i ditt nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene?

Base: 112 (Filter: Respondenter som har blitt mobbet eller trakassert de siste 12 måneder)

MOBBING OG TRAKASSERING

Har du blitt mobbet eller trakassert i ditt nåværende arbeidsforhold med bakgrunn i ett eller flere av disse grunnlagene i løpet av de siste 12 månedene?



17 % mobbet på bakgrunn av kjønn

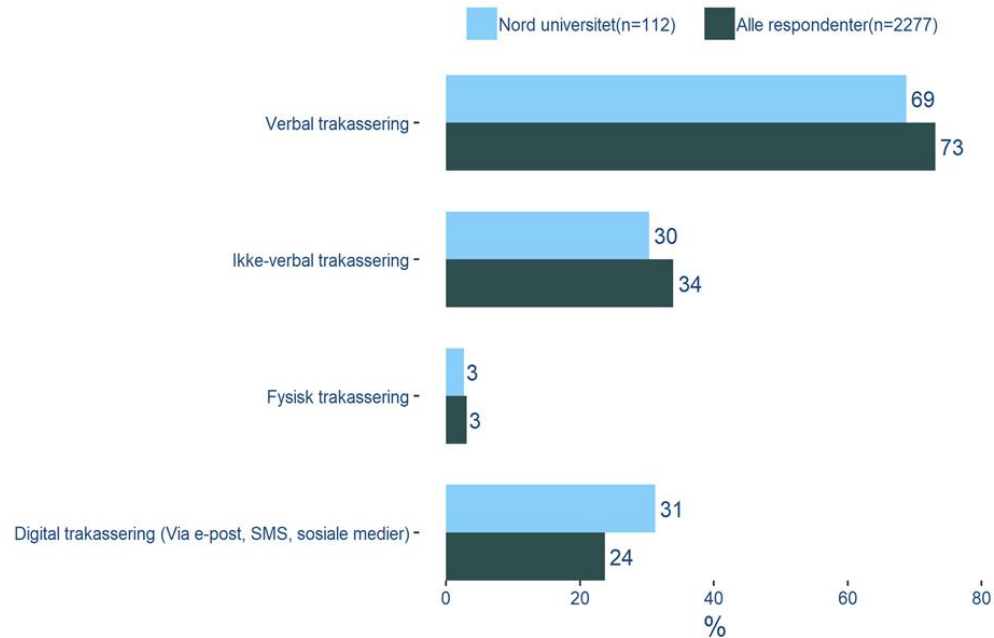
- Mer enn 9 av 10 (94 %) av de som har blitt mobbet eller trakassert i deres arbeidsforhold de siste 12 månedene opplyser at «andre årsaker» var grunnlaget for hvorfor de ble mobbet eller trakassert på arbeidsplassen i løpet av de siste 12 månedene.
- Samtidig svarer 17 % at kjønn var grunnlaget for mobbingen/trakasseringen, og det er signifikant flere kvinner som har svart dette (23 %).
- Andelen som har blitt mobbet eller trakassert på grunn av kjønn er betydelig høyere enn landsgjennomsnittet (13 %).

Q9: Har du blitt mobbet eller trakassert i ditt nåværende arbeidsforhold med bakgrunn i ett eller flere av disse grunnlagene i løpet av de siste 12 månedene?

Base: 112 (Filter: Respondenter som har blitt mobbet eller trakassert de siste 12 måneder)

MOBBING OG TRAKASSERING

Hvilken eller hvilke former for mobbing eller trakassering har du blitt utsatt for i ditt nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene?



Flest utsatt for verbal trakassering

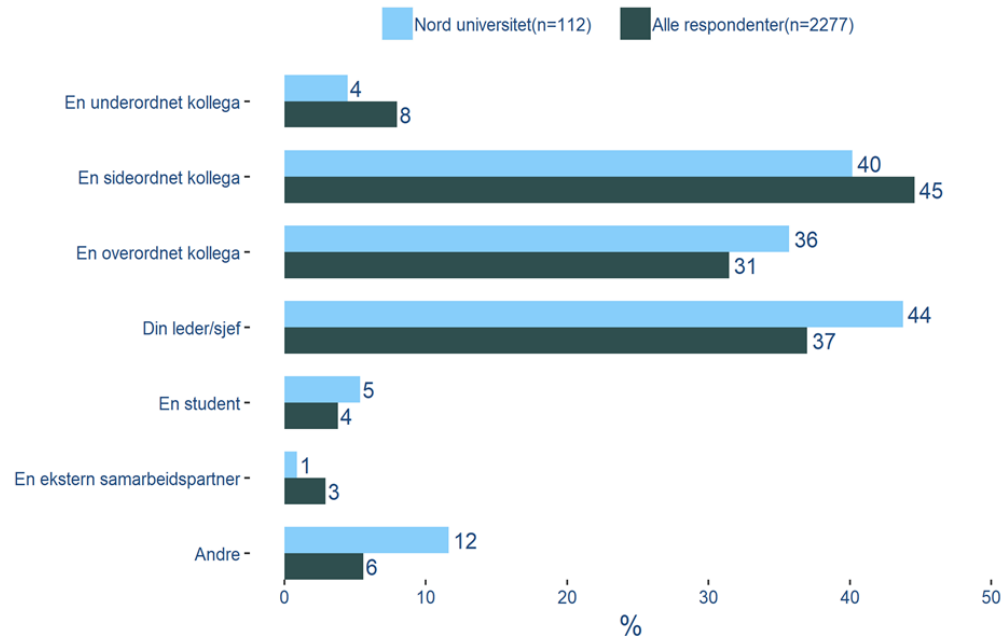
- 7 av 10 (69 %) blant dem som har vært utsatt for mobbing eller trakassering (112 personer) ble utsatt for verbal trakassering.
- 3 av 10 (31 %) ble utsatt for ikke-verbal trakassering, mens 3 av 10 (32 %) ble utsatt for digital trakassering via e-post, SMS eller sosiale medier.
- Det er en høyere andel menn (43 %) som har vært utsatt for ikke-verbal trakassering, sammenlignet med kvinner (23 %).
- Personer mellom 40-49 år har oftere opplevd verbal trakassering (83 %), mens personer mellom 50 og 59 år har oftere opplevd digital trakassering (46 %), sammenlignet med gjennomsnittet.

Q10: Hvilken eller hvilke former for mobbing og trakassering har du blitt utsatt for i ditt nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene?

Base: 112 (Filter: Respondenter som har blitt mobbet eller trakassert de siste 12 måneder)

MOBBING OG TRAKASSERING

Hvem utsatte deg for mobbing eller trakassering i ditt nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene?



Mer enn 4 av 10 mobbet av egen leder eller sjef

- Mer enn 4 av 10 av de som har vært utsatt for mobbing/trakassering de siste 12 månedene opplevde dette fra deres leder/sjef (44 %) eller en sideordnet kollega (41 %).
- Andelen ansatte mobbet av egen leder/sjef er signifikant høyere enn landsgjennomsnittet.
- Det er nesten like mange som også har opplevd dette fra en overordnet kollega (36 %).

Q11: Hvem utsatte deg for mobbing eller trakassering i ditt nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene?

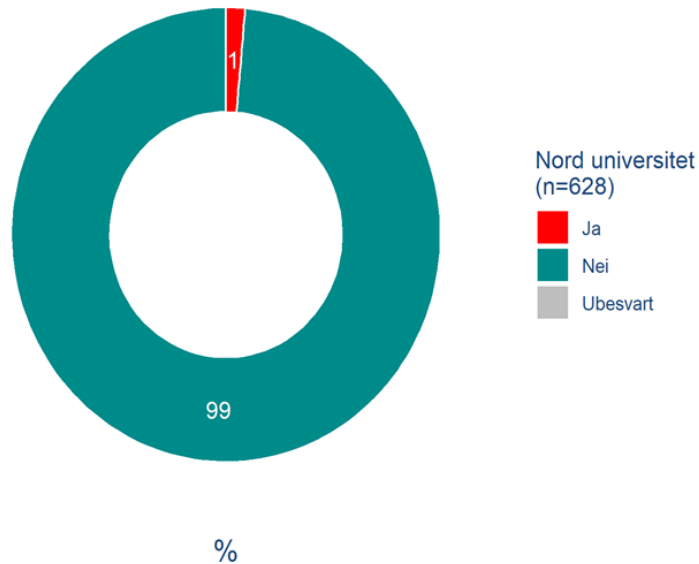
Base: 112 (Filter: Respondenter som har blitt mobbet eller trakassert de siste 12 måneder)



Seksuell trakassering

SEKSUELL TRAKASSERING

Har du blitt utsatt for seksuell trakassering i ditt nåværende arbeidsforhold i de siste 12 måneder?



1.4 % utsatt for seksuell trakassering

- Totalt svarer 1.4 % at de har opplevd seksuell trakassering, som utgjør 9 personer av det totale utvalget. På bakgrunn av at basen består av færre enn 10 respondenter gis kun generelle kommentarer.
- Respondentene som svarer at de har blitt utsatt for seksuell trakassering er både menn og kvinner. Personene som har utsatt respondentene for seksuell trakassering er også både menn og kvinner.
- På spørsmål om hvor ofte de har blitt utsatt for seksuell trakassering i løpet av de siste 12 månedene viser respondentene til en lavere frekvens enn landsgjennomsnittet.
- Verbal trakassering, både muntlig og skriftlig, og fysisk trakassering har forekommet oftest.

Q12: Har du blitt utsatt for seksuell trakassering i ditt nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene?
Base: 628



Seksuelle overgrep

SEKSUELLE OVERGREP

Har du i løpet av de siste 12 måneder, i ditt nåværende arbeidsforhold, opplevd at noen har skaffet seg seksuell omgang med deg ved bruk av vold, eller har du følt deg tvunget, truet eller presset til seksuell omgang?

1
respondent

En person utsatt for overgrep

- Av totalt 628 personer som har besvart undersøkelsen, er det én person som svarer at de har opplevd at noen har skaffet seg seksuell omgang med dem ved bruk av vold, eller at de har følt seg tvunget, truet eller presset til seksuell omgang.
- Av anonymitetshensyn oppgis ikke bakgrunnsvariabler eller svar på oppfølgingsspørsmål for denne respondenten.

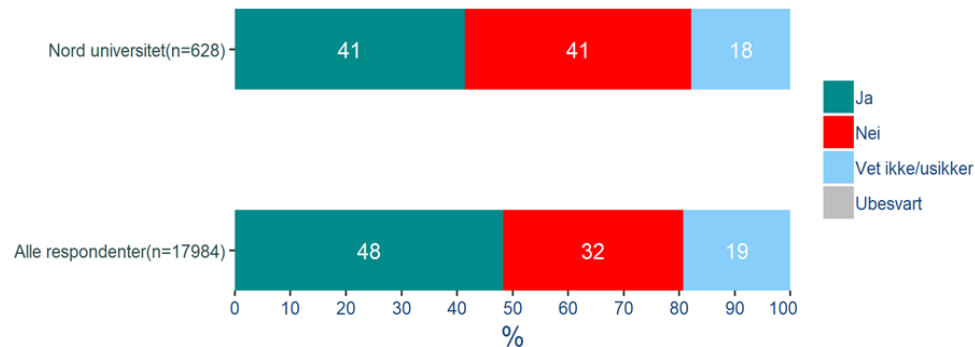
Q17: Har du i løpet av de siste 12 månedene, i ditt nåværende arbeidsforhold, opplevd at noen har skaffet seg seksuell omgang med deg ved bruk av vold, eller har du følt deg tvunget, truet eller presset til seksuell omgang?

Base: 628



Kjennskap til varslingsrutiner

Vet du hvor du finner varslings-/si ifra-systemet på din UH-institusjon?

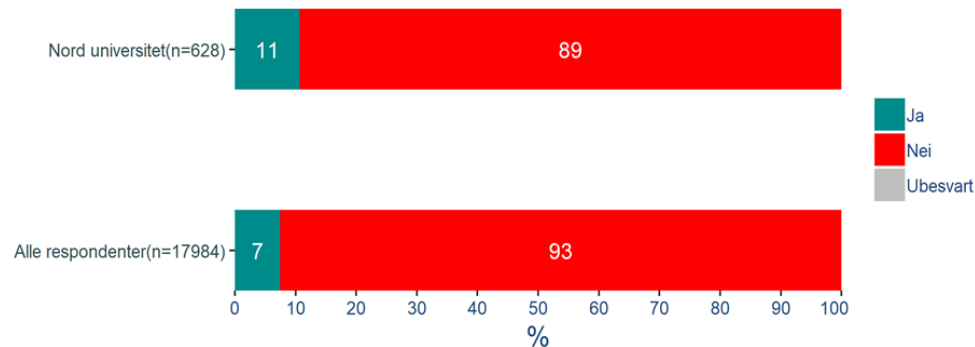


4 av 10 vet hvor de finner varslings-/si ifra-systemet

- Totalt kjenner 4 av 10 (41 %) til varslings-/si ifra-systemet, men det er også like mange som har svart «Nei» (41 %).
- Personer med leder- og personalansvar vet oftere hvor de finner varslingsystemet (84 %). Det er imidlertid en signifikant lavere andel som kjenner til systemet blant person uten leder- og personalansvar (36 %).
- Personer i teknisk/administrative stillinger vet oftere hvor de finner varslingsystemet (56 %), mens stipendiater kjenner til dette i minst grad (24 %).

Q21: Vet du hvor du finner varslings-/si ifra-systemet på din UH-institusjon?
Base: 628

Har du meldt fra om kritikkverdige forhold som har berørt deg i ditt nåværende arbeidsforhold de siste 12 måneder?



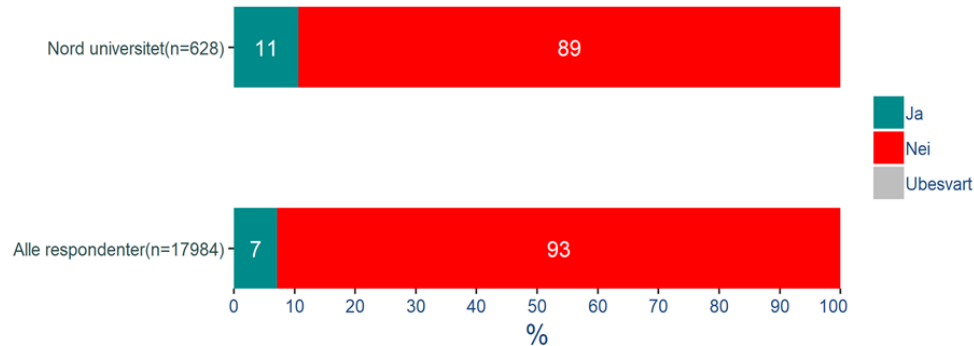
11 % har meldt fra om kritikkverdige forhold

- Totalt har 11 % (67 personer) meldt fra om kritikkverdige forhold som har berørt dem i deres nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene. Dette er høyere enn landsgjennomsnittet på 7 %.
- Det er en overvekt blant ansatte i undervisning og forskning (14 %) som har meldt fra om kritikkverdige forhold.
- Av personer som har blitt mobbet eller trakassert i deres nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene har 37 % meldt fra om kritikkverdige forhold.

Q22: Har du meldt fra om kritikkverdige forhold som har berørt deg i ditt nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene?

Base: 628

Har du meldt fra om kritikkverdige forhold som har berørt andre enn deg i ditt nåværende arbeidsforhold de siste 12 måneder?



Like mange har meldt fra på andres vegne

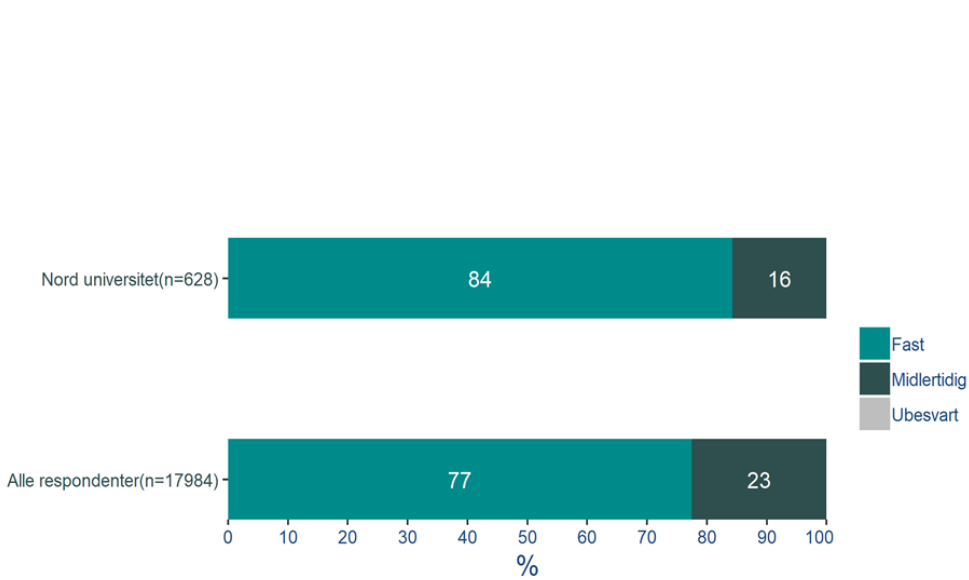
- 11 % har meldt fra om kritikkverdige forhold som har berørt andre enn dem selv i deres nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene.
- Det er en signifikant høyere andel blant ansatte innen undervisning og forskning (13 %).
- Av personer som har blitt mobbet eller trakassert i nåværende arbeidsforhold i løpet av de siste 12 månedene oppgir 29 % å ha meldt fra om kritikkverdige forhold som har berørt andre.

Q23: Har du meldt fra om kritikkverdige forhold som har berørt andre enn deg i ditt nåværende arbeidsforhold de siste 12 månedene?
Base: 628



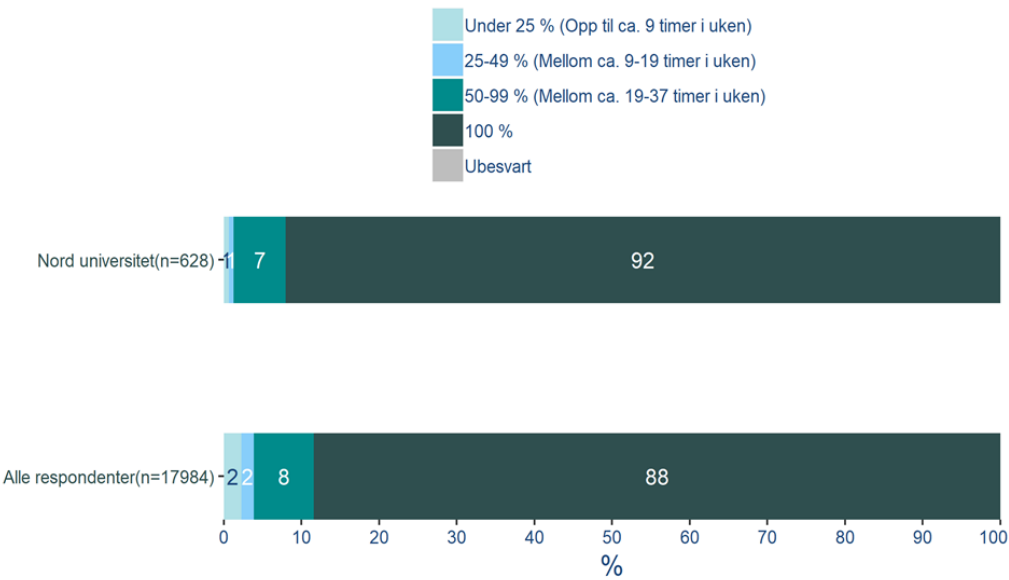
Bakgrunnsvariabler

Har du fast eller midlertidig stilling?



Q1: Har du fast eller midlertidig stilling?
Base: 628

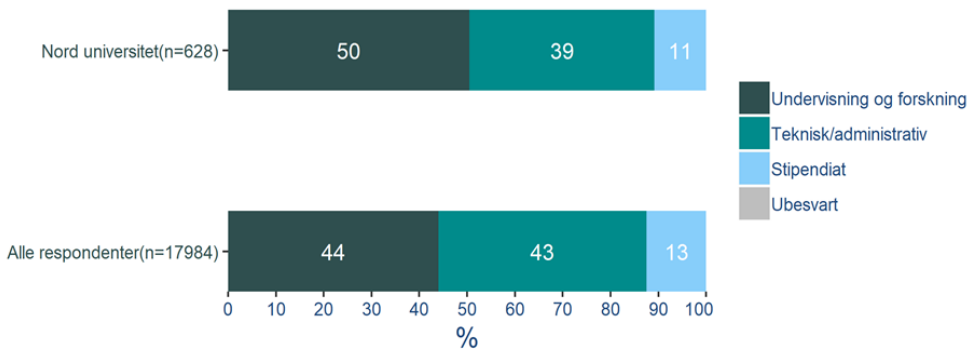
Hvor stor er din stilling?



Q2: Hvor stor er din stilling?
Base: 628

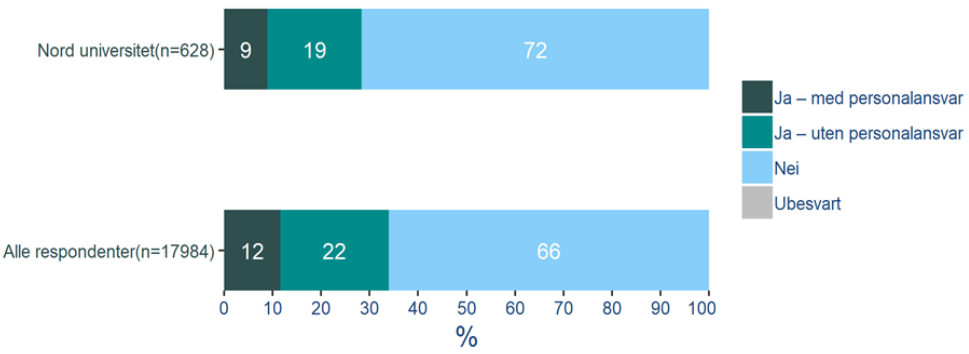
BAKGRUNNSVARIABLER

Hvilken ansettelseskategori er du ansatt i?



Q3: Hvilken ansettelseskategori er du ansatt i?
Base: 628

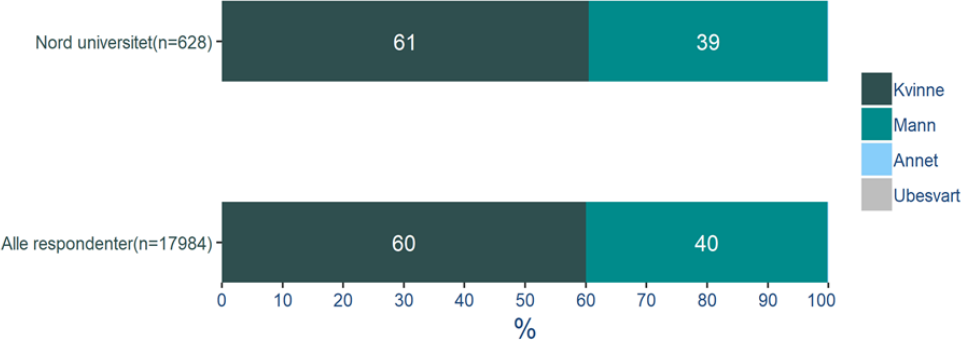
Har du lederansvar?



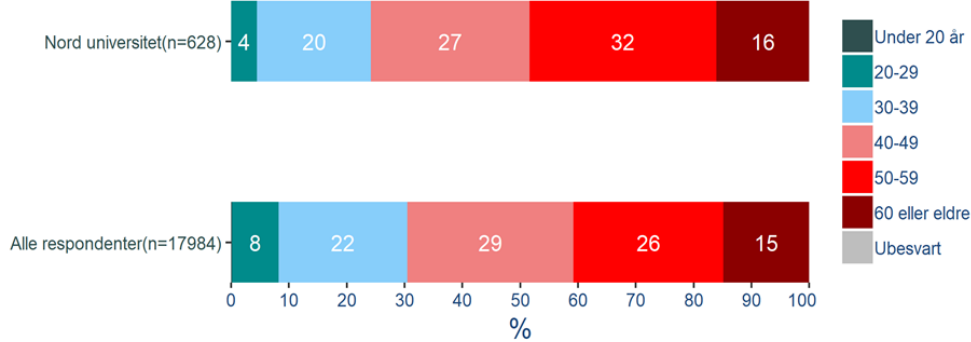
Q4: Har du lederansvar?
Base: 628

BAKGRUNNSVARIABLER

Hvilket kjønn har du?



Hva er din alder?



Q5: Hvilket kjønn har du?
Base: 628

Q6: Hvor gammel er du?
Base: 628

Kontakt Ipsos

Arild Sæle

Prosjektleder

✉ arild.sæle@ipsos.com

📞 +47 926 63 227

Mads Motrøen

Ansvarlig for analyse og rapportering

✉ mads.motroen@ipsos.com

📞 +47 995 87 968

Linn Sørensen Holst

Fagansvarlig

✉ linn.holst@ipsos.com

📞 +47 975 94 285

ABOUT IPSOS

Ipsos ranks third in the global research industry. With a strong presence in 88 countries, Ipsos employs more than 16,000 people and has the ability to conduct research programs in more than 100 countries. Founded in France in 1975, Ipsos is controlled and managed by research professionals. They have built a solid Group around a multi-specialist positioning – Media and advertising research; Marketing research; Client and employee relationship management; Opinion & social research; Mobile, Online, Offline data collection and delivery.

Ipsos is listed on Eurolist - NYSE-Euronext. The company is part of the SBF 120 and the Mid-60 index and is eligible for the Deferred Settlement Service (SRD).

ISIN code FR0000073298, Reuters ISOS.PA, Bloomberg IPS:FP
www.ipsos.com

GAME CHANGERS

At Ipsos we are passionately curious about people, markets, brands and society. We deliver information and analysis that makes our complex world easier and faster to navigate and inspires our clients to make smarter decisions.

We believe that our work is important. Security, simplicity, speed and substance applies to everything we do.

Through specialisation, we offer our clients a unique depth of knowledge and expertise. Learning from different experiences gives us perspective and inspires us to boldly call things into question, to be creative.

By nurturing a culture of collaboration and curiosity, we attract the highest calibre of people who have the ability and desire to influence and shape the future.

“GAME CHANGERS” - our tagline - summarises our ambition.

GAME CHANGERS

